

Artikel 32 Wrb

De toevoeging geldt uitsluitend voor het rechtsbelang ter zake waarvoor zij is verleend en, in het geval van een procedure, voor de behandeling daarvan in één instantie, de tenuitvoerlegging van de rechterlijke uitspraak daaronder begrepen.

Aantekening 1

Art. 32 Wrb Aanspraak op rechtsbijstand op basis van een eerder verstrekte toevoeging

Ingevolge artikel 28 lid 1 onder b Wrb kan een toevoeging worden geweigerd indien het verzoek betrekking heeft op een rechtsbelang ter zake waarvan rechtzoekende aanspraak kan maken op basis van een eerder afgegeven toevoeging.

Deze bepaling hangt nauw samen met artikel 32 Wrb waarin het bereik van de toevoeging is geregeld. De bepaling is met name van belang in die gevallen waarin er ten behoeve van één rechtzoekende tegelijkertijd of achtereenvolgens meer dan één aanvraag om rechtsbijstand wordt ingediend.

Op grond van artikel 32 Wrb omvat de toevoeging alle werkzaamheden die dienen ter behartiging van het op de toevoeging aangewezen rechtsbelang. De omvang en de duur van de werkzaamheden zijn niet van belang (de bewerkelijkheid van een zaak kan uiteraard wel een criterium zijn in het kader van de vast te stellen vergoeding).

Slechts in één opzicht beperkt het artikel het bereik van de afgegeven toevoeging. In het geval een procedure moet worden gevoerd, geldt de toevoeging slechts voor de behandeling in één instantie, de executie daaronder begrepen.

Gelet op artikel 32 kunnen ten behoeve van dezelfde rechtzoekende slechts meerdere toevoegingen worden afgegeven indien er sprake is van een diversiteit aan onderscheiden rechtsbelangen of, indien sprake is van hetzelfde rechtsbelang, van een diversiteit aan procedures.

Aan beide criteria wordt in het beoordelingsproces een onderlinge rangorde toegekend.

Indien reeds eerder rechtsbijstand op basis van een toevoeging is verleend, dan wordt een gelijktijdig of daaropvolgend ingediende aanvraag eerst getoetst aan het criterium 'diversiteit van rechtsbelangen.'

Is er sprake van een ander rechtsbelang dan wordt de aanvraag eerder op de gebruikelijke wijze getoetst aan de diverse wettelijke criteria (belang, gegrondheid, noodzaak rechtsbijstand etc.).

Indien wordt vastgesteld dat de aanvraag betrekking heeft op hetzelfde rechtsbelang waarvoor reeds eerder rechtsbijstand op basis van toevoeging is verleend, dan wordt de aanvraag getoetst aan het criterium diversiteit van procedures ten overstaan van verschillende instanties.

Voor de toetsing aan dit laatste criterium is van belang of:

1. de eerder afgegeven toevoeging is aangewend voor het voeren van een procedure;
2. de gevraagde toevoeging daadwerkelijk zal worden aangewend voor het voeren van een procedure voor een andere instantie.

Aan de onder 2 genoemde voorwaarde is overigens niet voldaan indien het beroep wordt ingesteld op nader aan te voeren gronden.

Indien beide vragen positief beantwoord worden, is sprake van een diversiteit van procedures en kan de toevoeging, na verdere inhoudelijke financiële beoordeling voor procedure worden afgegeven.

Deze geclausuleerde afgifte is overigens niet een opdracht tot het verlenen van een bepaalde vorm van rechtsbijstand doch een voorwaarde waaraan in beginsel voldaan zal moeten zijn, wil daarna aanspraak gemaakt kunnen worden op een vergoeding.

Aantekening 2

Art. 32 Wrb Rechtsbelang

Voor de beoordeling van de vraag of sprake is van hetzelfde rechtsbelang zijn geen exacte criteria te formuleren. De beoordeling zal veelal plaatsvinden aan de hand van de concrete omstandigheden van het geval. Voor de beoordeling zijn wel indicatoren aan te reiken.

Het begrip rechtsbelang is in artikel 1 Brt gedefinieerd als het belang waarvoor de rechtzoekende rechtsbijstand aanvraagt. Aldus gedefinieerd zal in de beoordeling moeten worden betrokken wat het door de rechtzoekende met de rechtsbijstand beoogde eindresultaat is, met welk oogmerk rechtsbijstand is verzocht.

De wijze waarop het belang behartigd wordt en de wegen die daartoe bewandeld worden, zijn voor de beoordeling minder bepalend.

Bij de beoordeling van vervolgaanvragen gaat het veeleer om de vraag of de werkzaamheden waarvoor toevoeging wordt aangevraagd, dienen ter behartiging van hetzelfde rechtsbelang waarvoor reeds eerder is toegevoegd.

Indien sprake is van een samenstel van belangen, zal moeten worden beoordeeld of deze ieder afzonderlijk een zelfstandige betekenis hebben, dan wel zo nauw met elkaar samenhangen dat niet gesproken kan worden van een zelfstandig rechtsbelang.

Uiteraard kan een bepaald rechtsbelang leiden tot meerdere rechtsvragen doch dat gegeven op zich levert geen grond om voor ieder van die rechtsvragen afzonderlijk een toevoeging te verstrekken.

De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in een aantal uitspraken vastgesteld dat de vraag of een nieuwe, afzonderlijke toevoeging aan de orde is, afhankelijk is van het zelfstandig karakter van het geschil waarvoor de nieuwe toevoeging wordt aangevraagd en van de verschillende procedurele, feitelijke en inhoudelijke juridische omstandigheden van de gevallen. De omvang van de door de rechtsbijstandverlener te verrichten werkzaamheden is een bijkomende maatstaf zonder zelfstandige betekenis (bijvoorbeeld Raad van State, 27 juni 2001, 20003843/1)

In de richtlijnen die in Aantekening 5 zijn opgenomen, wordt het bereik van toevoegingen in een aantal zaken geconcretiseerd.

Aantekening 3

Art. 32 Wrb Procedure

In die gevallen waarin een toevoeging is afgegeven voor het bezwaar tegen het uitblijven van de beslissing op een aanvraag, omvat die toevoeging tevens de behandeling van het bezwaar tegen de primaire beschikking. Hier is derhalve geen sprake van meerdere procedures.

Voor de beoordeling van de vraag of sprake is van verschillende procedures ten overstaan van verschillende instanties is het gestelde in artikel 1 sub b Bvr van belang.

Artikel 1 sub b Bvr

In dit besluit wordt verstaan onder:

procedure: een zaak die aanhangig is gemaakt bij een bij wet ingesteld tuchtrechtelijk college alsmede een zaak op het terrein van het burgerlijk of bestuursrecht die aanhangig is gemaakt bij:

- de burgerlijke rechter,*
- de administratieve rechter,*
- het bestuursorgaan dat in administratief beroep oordeelt,*
- het bestuursorgaan dat op grond van de Algemene wet bestuursrecht oordeelt over een bezwaar,*

- de regionaal directeur voor de arbeidsvoorziening in het kader van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945,
- de huurcommissie die oordeelt in het kader van de Huurprijzenwet woonruimte,
- de instantie die oordeelt over een geschil dat is onderworpen aan arbitrage of bindend advies,
- de instantie die oordeelt in een wettelijk geregelde klachtprocedure,
- de Minister van Justitie in het kader van het inbrengen van een zienswijze tegen het voornemen om een beslissing te nemen met betrekking tot een verblijfsvergunning, bedoeld in de artikelen 39 en 41 van de Vreemdelingenwet 2000

Aantekening 4

Art. 32 Wrb Toevoeging voor bezwaar

Indien op een besluit in primo een bezwaar volgt, dan kan een toevoeging worden verleend voor de bezwaarprocedure

Hierop volgt een beslissing op bezwaar. Indien de beslissing op bezwaar wordt aangevochten kan een toevoeging voor de procedure in beroep worden verleend. Wanneer de beslissing op bezwaar door de rechtbank wordt vernietigd en het bestuursorgaan een nieuwe beslissing op bezwaar moet nemen met inachtneming van de uitspraak van de rechtbank is er sprake van herleving van de bezwaarfase. Op grond van de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 12 augustus 1999 (H01.99.0054) wordt de hernieuwde behandeling van een bezwaarschrift aangemerkt als verlenging van dezelfde procedure in dezelfde instantie. In deze situatie wordt dus geen toevoeging verleend.

Indien het bestuursorgaan een nieuwe beslissing op het bezwaarschrift heeft genomen kan daarvan opnieuw in beroep worden gegaan bij de rechtbank. Dit wordt beschouwd als een nieuwe procedure waarvoor een nieuwe toevoeging wordt afgegeven.

Indien tegelijkertijd op basis van artikel 6:18 jo artikel 6:19 Awb een nieuw besluit wordt genomen, wordt het beroep/bezwaarschrift mede geacht te zijn gericht tegen de herziene beslissing welke dient te worden behandeld op dezelfde toevoeging.

Aantekening 19

Art. 32 Wrb Nadere beleidsregels inzake het bereik van toevoegingen

Op grond van artikel 32 Wrb worden de volgende beleidsregels gehanteerd.

- **Vorbereidingshandelingen** Onder het bereik van de toevoeging die ter zake van de hoofdzaak is verleend, vallen voorbereidingshandelingen. Het gaat hier onder andere om het verzoek om verlof tot het voeren van een procedure en het verzoek tot benoeming van een bijzonder curator.
- **Advies beroep/hoger beroep** De toevoeging die wordt afgegeven voor de behandeling van een zaak bij een gerecht cq. instantie omvat tevens het advies over het beroep cq. hoger beroep tegen de uitspraak.
- **Verzet** Indien tegen een uitspraak of beschikking verzet wordt aangetekend, wordt de behandeling van het geschil bij dezelfde instantie voortgezet. Het verzet zal derhalve moeten worden behandeld op basis van de in eerste instantie afgegeven toevoeging. Mocht er nog geen toevoeging zijn verleend, dan kan voor het verzet een afzonderlijke toevoeging worden verleend.
- **Voorlopige voorzieningen/bodemprocedure** Terzake van voorlopige voorzieningen en de bodemprocedure moeten, indien aan de overige voorwaarden voor toevoeging is voldaan, twee afzonderlijke toevoegingen worden aangevraagd indien het betreft:
 - kort geding, of
 - voorlopige voorziening ex artikel 223 of 254 Rv, of
 - voorlopige voorziening bij de sector bestuursrecht van de arrondissementsrechtbank ingevolge artikel 8:81 Awb. In overige gevallen omvat de toevoeging ter zake van de bodemprocedure tevens de voorlopige voorzieningen (bijv. echtscheiding).

- ***Incidenteel beroep*** In het geval incidenteel beroep wordt ingesteld door de gedaagde als eiser wordt slechts één toevoeging verleend.